

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I. Normy postępowania	11
1. Wypowiedzi dyrektywne i ich rodzaje	11
2. Normy postępowania	13
3. Obowiązki normy	15
4. Normy prawne. Rodzaje norm prawnych	18
5. Inne znaczenia słów „prawo” i „norma”.	20
Rozdział II. Powstawanie prawa.	21
1. Formy powstawania prawa	21
2. Proces tworzenia prawa	26
Rozdział III. Akty normatywne	32
1. Pojęcie aktu normatywnego	32
2. Budowa aktu normatywnego	33
Rozdział IV. Rodzaje aktów normatywnych	40
1. Konstytucja	40
2. Ustawa i akty o mocy ustawy	41
3. Akty wykonawcze i inne akty podstawowe	43
4. Akty powszechnie obowiązujące a akty o charakterze wewnętrznym	44
5. Powiązania między aktami normatywnymi	46
6. Akty normatywne Unii Europejskiej	47
Rozdział V. Obowiązki prawa	51
1. Pojęcie obowiązku	51
2. Wejście aktu normatywnego w życie	52
3. Eliminowanie aktów normatywnych z systemu	54
4. Element czasu w treści normy	57
5. Terytorialny i podmiotowy aspekt obowiązku prawa	60
Rozdział VI. Język prawa	62
1. Język prawny i język prawniczy	62
2. Charakterystyka języka tekstów prawnych	63
3. Rodzaje przepisów prawnych	73

Rozdział VII. Wykładnia przepisów prawnych	76
1. Pojęcie wykładni	76
2. Zadania wykładni	77
3. Fazy wykładni	79
4. Rodzaje dyrektyw wykładni	82
Rozdział VIII. Wnioskowania prawnicze	92
1. Pojęcie wnioskowań prawniczych i ich rodzaje	92
2. Wnioskowania oparte na wynikaniu normy z normy	93
3. Wnioskowania oparte na założeniu konsekwentności ocen prawodawcy	95
Rozdział IX. System prawa	98
1. Pojęcie systemu prawa	98
2. Systemy <i>civil law</i> i <i>commom law</i>	98
3. Prawo krajowe, prawo międzynarodowe, prawo Unii Europejskiej	100
4. Formalne cechy systemu prawa: zupełność i spójność	104
5. Podzbiory w systemie prawa. Gałęzie prawa	111
Rozdział X. Realizowanie i przestrzeganie prawa	120
1. Pojęcie realizowania i przestrzegania normy	120
2. Czynniki wpływające na przestrzeganie normy – aprobatą normy	121
3. Czynniki wpływające na przestrzeganie normy – obawa przed sankcją	123
4. Rodzaje sankcji	124
5. Warunki efektywności sankcji	127
6. Postawy wobec prawa	128
Rozdział XI. Znajomość prawa	130
1. Ogłoszenie aktu normatywnego	130
2. Dzienniki urzędowe	133
3. Inne formy przekazywania informacji o prawie	136
4. <i>Ignorantia iuris nocet</i>	138
Rozdział XII. Stosowanie prawa	140
1. Pojęcie stosowania prawa	140
2. Etapy stosowania prawa	141
3. Zakres swobody podejmowania decyzji	143
4. Typy stosowania prawa	145
Rozdział XIII. Ustalanie faktów w procesie stosowania prawa	147
1. Poznanie naukowe a poznanie w procesie stosowania prawa	147
2. Przedmiot postępowania dowodowego	150
3. Ciężar dowodu	151
4. Domniemania prawne	152
5. Źródła ustaleń	154
6. Zasady oceny dowodów	155
7. Formy procesu	156

Rozdział XIV. Podmioty prawa	158
1. Pojęcie podmiotu prawa	158
2. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych	158
3. Osoby prawne	160
Rozdział XV. Sytuacje wyznaczone przez normy prawne (sytuacje prawne).	163
1. Pojęcie sytuacji prawnej	163
2. Podstawowe sytuacje prawne	163
3. Pochodne sytuacje prawne: uprawnienie i kompetencja	166
4. Złożone sytuacje prawne	168
5. Prawo przedmiotowe i prawo w sensie podmiotowym	168
6. Prawa człowieka i obywatela	170
Rozdział XVI. Stosunek prawny	174
1. Stosunek faktyczny a stosunek tetyczny	174
2. Stosunek prawny	175
3. Podmioty, przedmiot i treść stosunku prawnego	176
4. Powstawanie stosunków prawnych	177
Rozdział XVII. Sprawiedliwość	182
1. O pojmowaniu sprawiedliwości	182
2. Sprawiedliwość rozdzielcza i sprawiedliwość wyrównawcza	182
3. Formuły sprawiedliwości	183
4. Sprawiedliwość materialna i sprawiedliwość formalna	187
Rozdział XVIII. Prawo a moralność	189
1. Ustalenia pojęciowe	189
2. Prawo a normy moralne. Związki funkcjonalne	191
3. Prawo a normy moralne. Relacje treściowe	192
4. Prawo a normy moralne. Relacje walidacyjne	195
5. Konflikt norm prawnych i norm moralnych	196
Wybrana literatura	199
Indeks rzeczowy	201